

QISHLOQ XO'JALIK MASHINALARGA TEXNIK XIZMAT KO'RSATISH

Po'latova Gulchehra Abduraximovna

O'zbekiston tuman 2-son kasb-hunar maktabi ishlab chiqarish ta'limi ustasi.

Annotatsiya: *Ushbu maqolada qishloq xo'jaligi va unda foydalaniladigan mashinalar haqida, shuningdek ularga texnik xizmatlash haqida so'z boradi.*

Kalit so'z: *texnika, traktor, smena, tuproq, qarov, punkt, xo'jalik, mashina, ta'mirlash, ish bajaruvchi.*

Texnik qarovlar, texnik xizmat ko'rsatishning eng asosiy tadbirlardan bo'lib, traktorlarni va qishloq xo'jalik mashinalarini bekamu ko'st tejimli ishlashi, turli uzal va mexanizmlarni barvaqt eyilishi va sinishidan saqlashga imkon beradigan operatsiyalar to'plamidan iborat.

Traktorlarni texnik qarovi har smenada va vaqti-vaqti bilan o'tkaziladigan texnik qarovlarga bo'linadi.

Har smenadagi texnik qarov smena tugaganidan keyin dalada o'tkaziladi, vaqti-vaqti bilan o'tkaziladigan texnik qarovlar traktor ma'lum ish bajarganidan keyin texnik xizmat ko'rsatish punktlarida yoki xo'jalik ustaxonalarida o'tkaziladi.

Qishloq xo'jaligi mashinalariga texnikalarning asosiy vazifalari quyidagilardan iborat bo'ladi:

1. Qurilish: Qishloq xo'jaligi mashinalarini qurish va ulardan foydalanuvchilar uchun to'liq tashkil etish. Bu qurilish jarayoni quyidagilarni o'z ichiga oladi: komponentlarni toplash, elektronika yig'uvchi jihozlar bilan ishlash, yoqilmalar va aylanma yoyilgan metal zanjirlarini qo'llash.

2. Ta'mirlash: Mashina xato paydo bo'lganda yoki normativ holatda emas bo'lganda, texnikalar ta'mirlarda ishlatilishi mumkin. Ta'mir jarayonida muhandislar mashinaning muammo joyini aniqlab chiqaradilar va uni to'g'ri solishtirib javobgarlikni bartaraf etadilar.

3. Xizmat ko'rsatish: Qishloq xo'jaligi texnikalari turli xil xizmat ko'rsatishlarga ega bo'lib, ularning huquqiy ixtiyoriy tuzilishi, ta'mir va qoldiqlarni bartaraf etish, tezkor ta'minlash va boshqa muammoni yechishni o'z ichiga oladi.

Qishloq xo'jaligi texnikalari inshootlar, traktorlar, kombaynlar, suv olish mashinalari, tendirmachilik mashinalari va boshqalar kabi turli xil mashinalardan iborat bo'lishi mumkin. Bu mashinalar qishloq xo'jaligi sohasida ishlab chiqarilgan mahsulotning sifatini oshiradi va har tomonlama yordam beradi. Texnikalar yoqtirilmagan holatlarda qishloq xo'jaligi jarayonlari juda qiyinlashishi mumkin. Shuning uchun, qishloq xo'jaligida faol bo'lgan texnikalarni to'g'ri saqlab qolish va ularga to'liq e'tibor berilishi zarur. Bu esa qo'shimcha xizmat ko'rsatuvchilar va texnikalarning mutaxassislariga tegishli bo'ladi.

Qishloq xo'jaligi texnikasining texnik holati foydalanuvchilarning oddiy vaqtda texnik xizmat ko'rsatish darajasiga bog'liq Qishloq xo'jaligi texnikasiga kundalik texnik xizmat

ko'rsatish "foydalanish va texnik xizmat ko'rsatish yo'riqnomasi" qoidalariga qat'iy muvofiq amalga oshirilishi kerak, asosan texnik xizmat ko'rsatish davrini aniqlash uchun mashinaning yoqilg'i sarfiga ko'ra, "texnik xizmat ko'rsatishdan ko'ra muhimroq" tamoyiliga amal qilishi kerak. ", texnik talablarga muvofiq o'z vaqtida va to'g'ri texnik xizmat ko'rsatish, qishloq xo'jaligi texnikasini "kasal" ishlamasligini ta'minlash. Mavsumdan tashqari, qishloq xo'jaligi texnikasini saqlash muhrlashdan oldin zarur texnik xizmat ko'rsatishni amalga oshirish uchun, agar yoqilg'i iste'moli parvarishlash davriga etib bormagan bo'lsa, shuningdek, saqlash va muhrlashdan oldin mashinalarda zarur tozalash ishlarini bajarish.

Qishloq xo'jaligi texnikasiga texnik xizmat ko'rsatish asosan quyidagi fikrlarni bajarishi kerak

Ulardan biri turli xil mashinalarga texnik xizmat ko'rsatish talablari bilan tanishish va texnik xizmat ko'rsatishda g'ayratli bo'lish; Ikkinchidan, kundalik parvarishlash "to'rtta qochqin" holatini tekshirishga e'tibor berish kerak, ham yog 'oqishi, suvning oqishi, havoning oqishi, elektr tokining oqishi. Uchtasi - texnikaga texnik xizmat ko'rsatish, "beshta toza", "oltita yopiq" va "tovush" qilish. "Beshta toza" - mashinalar, asboblari, moy, suv, gaz mingta toza bo'lishi kerak, "olti yopiq" - dizel bakini to'ldirish porti, benzin bakini to'ldirish porti, moy to'ldirish porti, moy generatori, magneto va boshqalar yopiq bo'lishi kerak, "bir buzilmagan" mexanik holatning buzilmaganligini bildiradi. To'rtinchidan, qishloq xo'jaligi asboblarining holati yaxshi holatda bo'lishini ta'minlash uchun moslashuvchan operatsiya, moslashuvchan aylanish, moslashuvchan ko'tarishdan foydalanishda qishloq xo'jaligi asboblarini qo'llab-quvvatlash uchun tez-tez saqlanishi kerak. Qishloq xo'jaligi texnikasiga texnik xizmat ko'rsatish kerakmi yoki yo'qligini aniqlashning bir usuli - profilaktik xizmat ko'rsatish tizimi yoki muntazam texnik xizmat ko'rsatish tizimi deb ataladigan o'tmish tajribasiga asoslangan ma'lum bir xizmat muddatiga yetadigan qishloq xo'jaligi texnikasi qismlarini almashtirish yoki kapital ta'mirlash. Bundan tashqari, yana bir yondashuv mavjud bo'lib, qishloq xo'jaligi texnikasining qaysi qismlari texnik holatini baholashdan keyin diagnostika uskunalari kuzatish orqali texnik xizmat ko'rsatishga muhtojligini aniqlashdir, bu usul bashoratli texnik xizmat ko'rsatish deb ataladi, bashoratli parvarishlash muntazam texnik xizmat ko'rsatishga qaraganda nisbatan ko'proq ilmiy va oqilona. Bashoratli parvarishlash mashina ishlayotgan paytdagi mexanik holatga asoslanadi, monitoring ma'lumotlari va ehtiyot qismlarni normal ishlatish orqali texnik xizmat ko'rsatish zarurligini aniqlash uchun, bu usul yanada moslashuvchan va ko'proq maqsadli. Uning afzalliklari quyidagilardan iborat: texnikadan foydalanish vaqtini oshirish, qishloq xo'jaligi texnikasining texnik holatini tushunish, texnik xizmat ko'rsatish sonini kamaytirish, qishloq xo'jaligi texnikasidan foydalanish darajasini yaxshilash, texnik xizmat ko'rsatish xarajatlarini kamaytirish. Kamchiliklari quyidagilardan iborat: uskunalari monitoringi va diagnostikasi yuqori narxga muhtoj, kichik qishloq xo'jaligi texnikasidan foydalanmaslik kerak.

Qishloq xo'jaligi mashinalariga texnik xizmat ko'rsatish, bu qishloq xo'jaligi sohasida ishlov beruvchilarning mashinalarni to'g'ridan-to'g'ri tuzatish, ta'mir qilish va boshqa texnik muammo va talablarni bartaraf etishga yordam beradigan xizmatlarni o'z ichiga oladi.

Texnik xizmatlarining asosiy maqsadi, qishloq xo'jaligi mashinalarining ish faoliyatini davom ettirishini ta'minlashdir. Bu xizmatlar orqali qo'llab-quvvatlangan mashinani to'g'ri ishlab chiqarish, bir necha mashinalarni birlashtirib yoki boshqa texnik vositalardan foydalanib o'tlatish va kamchiliklarni bartaraf etish mumkin bo'ladi.

Qishloq xo'jaligi mashinalari texnik xizmat ko'rsatgan insonlar, umumiy ravishda turli turlarda uskunalar bilan ishlashlari mumkin bo'ladi. Ularning asosiy vazifalari quyidagilardan iborat bo'lishi mumkin:

1. Mashinalarni to'g'ridan-to'g'ri tuzatib chiqarish: Texnik xodimlar, mashinani to'g'ridan-to'g'ri tuzatib chiqadilar. Bu mashinalarni to'g'ridan-to'g'ri o'rnatish, ulardagi qurilmalar va vositalarni tekshirish, moslashuvchanlikni ta'minlash va kerakli o'zgarishlarni amalga oshirishni o'z ichiga oladi.

2. Ta'mirlash: Qishloq xo'jaligi mashinalarida turli tarzda xatolar va arizalar paydo bo'lishi mumkin. Bu holatda, texnik xodimlar mashinaning muammolarini aniqlaydilar va ularni to'g'ridan-to'g'ri tuzatib chiqarish uchun ta'mirlash ishlarini amalga oshiradilar.

3. Qo'llab-quvvatlash: Texnik xizmat ko'rsatuvchilari, qishloq xo'jaligi mashinalarining faoliyatini doimiy ravishda ta'minlash uchun zarur bo'lgan qo'llab-quvvatlash xizmatlarini ham ko'rsatadilar. Bu shu jumladan, kerakli g'alabaqa, suv va elektr energiya yetarlichasini ta'minlashni o'z ichiga oladi.

4. Maslahat berish: Texnik xodimlar, qishloq xo'jaligi sohasida ishlashgan hodimlarga maslahat berishi ham mumkin. Bu maslahatlarning asosiy maqsadi - mashinalarni to'g'ridan-to'g'ri ishlatish va ularda turli turlarda muammo va arizalar paydo bo'lganida ularga yordam berishdir.

Qishloq xo'jaligi mashinalariga texnik xizmat ko'rsatish, qisqa muddat ichida qishloq xo'jaligi sohasidagi ishlarini o'zlashtirishga yordam beradi va bu sohada faol bo'lgan hodimlarning ish faoliyatini sifatli va samarali qilishda muhim ahamiyatga ega.

Qishloq xo'jaligi texnikasidan foydalanish, ularga texnik xizmat ko'rsatish va yangilash uning iqtisodiy hayoti bilan belgilanadi. Iqtisodiy hayot shundan iboratki, qishloq xo'jaligi texnikasi ma'lum bir nosozlik bo'lgan taqdirda ham "kasallik bilan" ishlay oladi, garchi samaradorlik pasaysa-da, ammo u ma'lum iqtisodiy foyda keltirishi mumkin bo'lsa, qishloq xo'jaligi texnikasining foydalanish xarajatlarini hisobga olish kerak, agar operatsiya qiymati daromadga yaqin yoki undan yuqori bo'lsa, biz uni saqlashni hisobga olishimiz kerak. Qishloq xo'jaligi texnikasiga har bir texnik xizmat ko'rsatish, keyingi texnik xizmat ko'rsatish xarajatlari oldingi vaqtdan ko'proq bo'lishi mumkin va shunga mos ravishda qishloq xo'jaligi texnikasining xizmat ko'rsatish davri qisqaradi. Qishloq xo'jaligi texnikasi bir necha marta texnik xizmat ko'rsatishdan keyin mexanik xususiyatlar sezilarli darajada kamayadi, keyin uni yangilash haqida o'ylash kerak.

Qishloq xo'jaligi texnikasidan foydalanish, ularga texnik xizmat ko'rsatish va yangilash uning iqtisodiy hayoti bilan belgilanadi. Iqtisodiy hayot shundan iboratki, qishloq xo'jaligi texnikasi ma'lum bir nosozlik bo'lgan taqdirda ham "kasallik bilan" ishlay oladi, garchi

samaradorlik pasaysa-da, ammo u ma'lum iqtisodiy foyda keltirishi mumkin bo'lsa, qishloq xo'jaligi texnikasining foydalanish xarajatlarini hisobga olish kerak, agar operatsiya qiymati daromadga yaqin yoki undan yuqori bo'lsa, biz uni saqlashni hisobga olishimiz kerak. Qishloq xo'jaligi texnikasiga har bir texnik xizmat ko'rsatish, keyingi texnik xizmat ko'rsatish xarajatlari oldingi vaqtdan ko'proq bo'lishi mumkin va shunga mos ravishda qishloq xo'jaligi texnikasining xizmat ko'rsatish davri qisqaradi. Qishloq xo'jaligi texnikasi bir necha marta texnik xizmat ko'rsatishdan keyin mexanik xususiyatlar sezilarli darajada kamayadi, keyin uni yangilash haqida o'ylash kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. I.Solihov Traktor va avtomobillar. Toshkent "Cho'lpon nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi" 2012yil, (lotin alifbosida).
2. S.Aliqulov, M.R.Djiyanov Qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishini mexanizatsiyalashtirish fanidan amaliy mashg'ulotlarni bajarish uchun uslubiy qo'llanma Tosh DAU, 2017yil.
3. M.Toshboltaev "Paxtachilik va g'allachilik mashinalarini rostlash va samarali ishlatish" . T.. "Fan", 2012.
4. Ismoilov Kakhramonjon Abdumuminovich. (2023). THE ROLE OF BLENDED LEARNING TECHNOLOGY IN IMPROVEMENT OF PROFESSIONAL COMPETENCE (on the basis of foreign sources). International Journal of Formal Education, 2(5), 205–211. Retrieved from <http://journals.academiczone.net/index.php/ijfe/article/view/845>
5. Ismoilov Qahramon. (2023). ZAHIRIDDIN MUHAMMAD BOBURNING VALIY ZOTLARGA MUNOSABATI. INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCES WITH HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS, 1(11.02), 345–347. Retrieved from <https://www.myscience.uz/index.php/issue/article/view/228>
6. Ismoilov Kahramonjon. (2022). SUFI WOMEN IN ISLAM (on the basis of foreign researches). INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE & INTERDISCIPLINARY RESEARCH ISSN: 2277-3630 Impact Factor: 7.429, 11(12), 429–431. Retrieved from <http://www.gejournal.net/index.php/IJSSIR/article/view/1475>
7. Ismoilov Kahramonjon. (2022). COMPARATIVE ANALYSIS OF SULAYMAN BAKIRGANI AND "BOOK OF BAKIRGAN" BASED ON FOREIGN SOURCES. INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE & INTERDISCIPLINARY RESEARCH ISSN: 2277-3630 Impact Factor: 7.429, 11(09), 402–405. Retrieved from <http://www.gejournal.net/index.php/IJSSIR/article/view/1318>